

Levendbarende hagedis op het randje van de Koffieboonplaat

Op 4 juli 2014 deed ik een bijzondere waarneming van een levendbarende hagedis. Het beestje zat te zonnen op het terras van de vogelwachtershut bij de Koffieboonplaat. Dit bleek later de meest oostelijke waarneming ooit op Terschelling!

Als vrijwillige vogelwachter bij Staatsbosbeheer breng ik een week per jaar door op de Boschplaat. Op 4 juli genoot ik het voorrecht om vanuit de vogelwachtershut de Koffieboonplaat, het oostelijkste puntje van de Boschplaat, te bewaken. De directe omgeving van deze hut is zeer dynamisch duingebied. In een voorjaarsstorm begin dit jaar, is een flink stuk duin weggeslagen en heeft het zeewater de Boschplaat overstroomd tot aan de rand van de stuifdijk.

De hut staat op een smalle duinenrij met aan de voorzijde uitzicht op de hoogwatervluchtplaats van de Koffieboonplaat en het Amelandergat en aan de achterzijde op een lage duinvallei met een meeuwenkolonie. In 2013 was deze duinenrij nog verbonden met de stuifdijk aan de Noordzeezijde van de Boschplaat, na afgelopen voorjaar (bijna) niet meer. De vegetatie is open, ruig, met verspreid helmpollen, zeeraket en groepen distels. Er is veel invloed van wind en zee. Ecologen zouden zeggen: 'Vloedmerkgemeenschap, Associatie van Loogkruid en Zeekraket'. Niet direct een habitat waar je een levendbarende hagedis verwacht.

Hoe het beest daar terecht is gekomen, is de vraag. Meegelift met de vogelwachterskeet, die in de winterperiode bij West-Terschelling gestald wordt? Lijkt niet echt een verklaring. Lopend vanaf de stuifdijk? Oversteken van een meeuwenkolonie lijkt me levensgevaarlijk.

De meest oostelijke levendbarende hagedis van Terschelling. (Foto: Jan Bos)

De dichtstbijzijnde gevalideerde waarneming is 4 kilometer westelijker in de Cupido's polder. Op waarneming.nl is een aantal niet gevalideerde waarnemingen op de kwelder ingevoerd en ook anderen melden waarnemingen van levendbarende hagedis tussen het zeekraal.

Navraag bij boswachter Arjan Zonderland leert dat op Terschelling zowel de levendbarende hagedis (vrij algemeen) als de zandhagedis (minder algemeen) voorkomt. De levendbarende wordt vooral aangetroffen in natte heidevegetaties in de duinvalleien, de zandhagedis zit meer in de drogere vegetaties op de stuifdijk langs de Noordzeekust. Waar de een zit, zit de ander niet. Eerdere waarnemingen zo ver oostelijk op de Boschplaat zijn hem ook niet bekend.

Blijkbaar zijn levendbarende hagedissen ondernemende pioniers, die vanaf de stuifdijk de kwelder op lopen en overleven op de hogere zandkoppen op de Boschplaat.

Jan Bos

(Foto: Jan Huneman)